

Piąta Nagroda NCN wręczona wybitnym młodym uczonym

Dr Szymon Świeżewski, prof. dr hab. Anna Brożek oraz dr hab. Adam Rycerz to naukowcy wyróżnieni w piątej edycji Nagrody Narodowego Centrum Nauki. Troje badaczy otrzyma po 50 tysięcy złotych za osiągnięcia w zakresie badań podstawowych.

Nagroda NCN to coroczna inicjatywa Narodowego Centrum Nauki mająca na celu promowanie wybitnych naukowców prowadzących badania podstawowe w Polsce. Laureatem może zostać uczonec do 40. roku życia, a wyróżnione osiągnięcia muszą powstać w wyniku prac eksperymentalnych i teoretycznych podejmowanych przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy, bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne. W konkursie uwzględniane są projekty prowadzone w polskich jednostkach naukowych i udokumentowane publikacjami, również afiliowanymi w Polsce.

W obszarze nauk o życiu wyróżnienie zdobył dr Szymon Świeżewski z Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN. Do Nagrody NCN nominowany został w uznaniu dla jego prac nad wykazaniem funkcji lncRNA w regulacji kluczowych etapów rozwoju roślin – kiełkowania i kwitnienia.

– *Badam mechanizmy kontrolujące czas spoczynkowy nasion. Jednocześnie staram się wykorzystywać zalety mojego systemu badawczego do odkrywania nowych uniwersalnych mechanizmów regulacji ekspresji genów* – komentuje dr Świeżewski.

Ostatni z laureatów, wyróżniony w obszarze nauk ścisłych i technicznych, to dr hab. Adam Rycerz z Instytutu Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Krakowski fizyk otrzymał Nagrodę NCN 2017 za analizę teoretyczną kwantowego transportu ładunku w nanoukładach grafenowych. Za szczególnie ważne dokonanie Kapituła uznała zaproponowanie mechanizmu kontroli polaryzacji prądu w przestrzeni dolinowych stopni swobody za pośrednictwem pól elektrostatycznych.

– *W teorii materii skondensowanej fascynuje mnie zwłaszcza możliwość przewidywania – stosunkowo niewielkim nakładem sił i środków – zupełnie nowych, nieznanych wcześniej zjawisk fizycznych, których praktyczne wykorzystanie jest właściwie w zasięgu ręki* – mówi dr hab. Adam Rycerz. – *Chociaż przypadki, kiedy realizacja tak nakreślonego planu zakończyła się sukcesem można policzyć na palcach jednej ręki (zwykle to odkrycie doświadczało poprzedzało żmudny proces budowania teorii) zaniechanie podobnych prób z pewnością będzie oznaczało koniec cywilizacji.*

Nagroda NCN służy nie tylko wyróżnieniu najwybitniejszych młodych talentów polskiej nauki, ale też nawiązywaniu kontaktów między światem nauki i gospodarki. Co roku Nagrodę fundują przedsiębiorcy – nie inaczej było w podczas tej edycji. W tym roku inicjatywę wsparli: Grupa Adamed, Grupa Azoty, Jastrzębska Spółka Węglowa oraz PKN Orlen.

Fundatorzy, oprócz przekazania laureatom wyróżnień w wysokości 50 tys. zł każde, wzięli udział w pracach kapituły konkursowej. W jej skład weszli również przedstawiciele Rady NCN oraz dyrekcja Centrum. Trójka zwycięzców została wyłoniona spośród 42 kandydatów zgłoszonych przez wybitnych naukowców z całej Polski.

Uroczystość wręczenia Nagrody NCN 2017 odbyła się 10 października w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w krakowskich Sukiennicach. Pamiątkowe statuetki wręczyli przedstawiciele fundatorów. Galę prowadzoną przez Grażynę Torbicką zwieńczył koncert pianisty Pawła Kaczmarczyka.

Kraków, 10 października 2017 r.

Zespół ds. Informacji i Promocji,
Narodowe Centrum Nauki

[Więcej informacji o Nagrodzie Narodowego Centrum Nauki](#)

Fot. Michał Niewdana, NCN

W pierwszym rzędzie od lewej: Anna Brożek, Szymon Świeżewski, Adam Rycerz

Nagrodę NCN 2017 w obszarze nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce otrzymała prof. dr hab. Anna Brożek z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego za skonstruowanie oryginalnych teorii funkcji zdań pytających i rozkazujących, a także za uzupełnienie historii filozoficznej Szkoły Lwowsko-Warszawskiej, poprzedzone drobiazgowymi badaniami archiwalnymi.

– *Jednym z praktycznych celów logiki jest minimalizowanie ryzyka błędów w trzech typach procesów: zdobywania wiedzy, jej przetwarzania i jej przekazywania* – wyjaśnia profesor Brożek. – *Moje badania przyczyniają się do realizacji tego celu poprzez logiczną analizę funkcji pytań i imperatywów. Wyrażenia te odgrywają istotną rolę we wszystkich wspomnianych procesach: poznawczych, myślowych, i komunikacyjnych.*